

OSCAR WILDE: SALOMA

1. Katere značajske poteze bi pripisal/pripisala Salomi? Katera lastnost je zanjo pogubna? Kako Saloma vidi Johanaana?

Salomi bi pripisal naslednje značajske poteze: je manj naivna kot osrednji ženski liki v ostalih delih (npr. Luno opisuje kot devico, ki je ohranila svojo čistost, saj se nikoli ni dajala moškim, kot so to počele druge boginje), *seznanjena* je tudi z obstojem spolnosti; ko se o nečem odloči, to tudi izpelje in bi jo bilo zato morebiti možno označiti kot tudi trmasto; nepričakovane stvari je ne poženejo v brezglavi beg, temveč jo prikujejo na tla, dokler jih povsem ne doume, kot se je to pokazalo ko je prvič ugledala preroka, ki je spregovoril tako čudne besede; svojih želja se nikakor ne trudi skriti, morda zato, ker sploh ne ve, da obstaja način, na katerega bi to lahko storila in ne vidi razloga, da bi se ga posluževala, saj v svojem ravanju ne vidi ničesar napačnega (geni matere, ki „se je dajala visokoraslim in mladim Egipčanom, oblečenim v platno s hiacinti, s ščiti iz zlata in čeladami iz srebra“?)

2. Zakaj Johanaan Salomo tako nerazumno privlači?

Prerok je za Salomo tako privlačen zaradi popolne nedolžnosti in s tem tudi drugačnosti od vsega, kar je do trenutka njunega prvega srečanja videla ali izkusila, je nepokvarjen in za njene oči (z izjemo las, ki jih ne mara) prelep.

3. V katerem trenutku se v Salomi prebudi čuden erotični nagon?

Saloma to začuti, ko se spusti v prvi pogovor s prerokom, ko se nemudoma odloči, da želi slišati več prerokovih besed, da se bo lahko opajala z njegovim glasom.

4. Zakaj je Saloma prepričana, da si lahko nasilno prilasti Johanaanovo dušo?

Saloma je princesa na dvoru, vajena moči in popolnoma neizkušena, ko jo življenje pripelje v položaj, ko bi morala komu drugemu priznati premoč. Tako ne ve, da si nekaterih stvari ne more prilastiti, ne glede kolikšno tuzemsko moč premore.

5. Kako si razlagaš Salomino zahtevo, da hoče Johanaanovo glavo?

Saloma se je ob njegovi zavrnitvi njenih pojlubov počutila osramočeno in se mu je želela maščevati in ko ji je splet okoliščin omogočil, da mu ukaže odrobiti glavo, je to priložnost spejela z odprtimi rokami. Prerokovega življenja prav tako ni podaljšalo dejstvo, da je s svojo smrtjo ponujal možnost za dokaz Salomine premoči nad ostalimi.

6. Kako bi označil Heroda, Herodiado, paža in Sirijca?

Herod je omahljiv vladar, ki da drugim možnost, da ga vodijo, dokler lahko le sam uživa v svojih utvarah, v svetu sanj, ki si ga je sam stkal po svoji meri.

Herodiada je po mojem mnenju glas razuma v drami, sploh s tem, ko ne dopušča preroku, da bi jo sodil le zaradi svojih sposobnosti. Kadar jo razni dogodki razjezijo, se nikdar ne ustavi, da bi pomislila in se tako izognila prizadetju ljudi, ki jo obdajajo.

Paž je ena stranskih oseb, ki v drami ne razvije svojega značaja in ga ne pokaže v celoti.

Mladi Sirijec je eden redkih nepokvarjenih ljudi, ki nastopajo v drami, v lepoto in božanskost verjame tako močno, da razkritje njene odsotnosti in omadeževanosti pomeni zanj konec življenja.

7. Zakaj se po tvojem mnenju Sirijec ubije?

Mladi Sirijec je bil zaljubljen v belino princesinih rok, na katerih ni mogel videti nobene napake, princesina popolnost je bil temelj na katerem je stal njegov svet; ko ga je slednja s tako intenzivnim poželenjem zamajala v temeljih in nato popolnoma podrla, je edini izhod videl v smrti, ki jo je brez temeljitega premisleka poiskal nemudioma na konici svojega meča.

8. V čem sta si Saloma in Herod podobna?

Oba člana kraljeve družine ne razmišljata o omejitvah in pravilih tega sveta, sta posebljena želja; želja ne zanima, kaj se spodobi, temveč le, kaj hočejo.

9. Opazuj Salomin govor. Kako govori s Herodom in kako z Johanaanom?

Saloma je princesa, in nikakor ne neuman predstavnica tega plamiškega sloja. V svojem življenju je ugotovila, kaj vse si lahko privošči in kako lahko s kom ravna, ne da bi ji ta/ti to zameril/zamerili. Tako že na prvi pogled spozna, da lahko od preroka zahteva kar koli, saj nima prave moči, nima oblasti nad materilanim svetom, temveč le znanje in vedenje o duhovnem svetu, ki pa je Salomi popolnoma tuj in tako tudi brez kakršne koli vrednosti. Nasprotno od njega pa je Herod oseba, ki ima kljub svojim značajskim slabostni oblast nad tem svetom in Saloma ve, da se mora z njim pogovarjati spoštljivo in mu tudi z govorom priznati premoč, kar tudi stori. Tako se vede le dokler ne začuti v njem kančka popustljivosti, kar takoj spremeni njen odnos.

10. Za Heroda je značilno omahovanje. Med čim omahuje?

Vladar je neodločen v prav vsakem pogledu. Omahuje med dejanjem in sedenjem križem rok, pozabi, kaj je zagrozil, da bo storil in se da brez težav voditi vsem ostalim, tako svoji ženi kot tudi svetovalcem, polag tega pa ima še to prečudovito lastnost, da si je sposoben po svoje razlagati stvari, ki mu ne ustrezajo in njihov pomen pretolmači tako, da omogoča njegovo srečo.

11. Poskušaj ponazoriti zgradbo dogajanja s trikotniško shemo. Kaj predstavlja v drami zasnovu, zaplet, vrh in razplet, ki vodi v katastrofo?

Zasnova: pogovor sužnjev na terasi pred palačo in njihovo opazovanje lune in Slome

Zaplet: Salomino nenadno erotično prebujenje ob pogledu in poslušanju preroka

Vrh: Herod ponudi Salomi karkoli si bo zaželela v zameno za ples

Razplet: na princesino zahtevo obglavijo preroka in ji prinesejo glavo

12. Ali si tak konec v drami pričakoval? Se ti zdi utemeljen, prepričljiv? Zakaj da oziroma ne?

Pričakoval sem, da bo Saloma opdlegla svojim napakam in značajskim šibkostim, prav tako sem si lahko tudi predstavljal njen konec, tragičen, kot ga je naslikal Wilde, vendar sem mu sam dodal še kakšno trohico ali dve več mističnih sil (kakšen tememn oblak in skrivnostna senca več).

Princesina smrt je bila pričakovana in tako tudi utemeljena, saj je na možnost tega dogodka opozarjalo zaporedje dogodkov in besed, opisanih v drami. Kljub temu, da se mi zdi prepričljiv, pa v njem ne vidim popolne utemeljenosti. Ne vidim zakaj se je Wilde odločil s takšno smrtjo kaznovati osebo, ki je le sledila svojim željam ...

13. Katere probleme razkriva drama, da nas zgodba o Salomi vedno znova privlači?

Drama je gotovo eden brezčasnih opomnikov o tem, kaj vse lahko povzroči nepremišljeno stremenje k veličini, moči in ugledu, ter o tem, da so lahko pokvarjeni prav vsi sloji družbe, še posebej tisti, ki vladajo.

14. Kdaj se v drami pojavi motiv lune? Kako luno doživljajo posamezne osebe? Kakšen je v drami njen simbolni pomen? (Na Orientu je bila luna simbol smrti.)

Motiv lune se v drami pojavi že v začetnem prizoru in nato v skoraj vsakem naslednjem, saj jo omenjajo številne osebe, ki jo vsaka razumejo drugače. Mlademu Sirijcu se zdi simbol čistosti, kot kar jo dojema tudi Saloma, Herod pa v njej vidi pijno žensko.

V drami luna predstavlja mračne dogodke, ki se bodo zgodili.

15. Katere barve se najpogosteje pojavljajo? Kdo jih omenja? Ali imajo tudi te simbolni pomen?

Najpogosteje se pojavljata beli in srebrna, s katerimi sužnji, paž in Sirijec, Heron in Saloma opisujejo luno in lepoto.

Vsekakor nosijo s sabo tudi svoj simbolni pomen, ki pa se od uporabe do uporabe razlikuje, Saloma srebrno na primer vidi kot dokaz lunine čistosti in nedolžnosti, služabnike pa opozarja na njeno bolehnost in slabe vesti, ki jih prinaša s sabo.

16. Razmisli, ali je *Saloma* tragedija. Poišči vsaj tri značilnosti. V čem se razlikuje od Shakespearovih dram (snov, socialni položaj glavnih oseb, prizorišče ...)?

Da, *Saloma* je tragedija, saj ima vse potrebne lastnosti: na enotnem dramskem prizorišču tvorijo dialog osebe, ki tragično propadejo, razlog za to se skriva v njihovih značajskih lastnostih.

Od Shakespearovih dram se razlikuje predvsem po snovi, saj je vzeta iz Svetega pisma in je pravzaprav njegov skrbno predelan delček, dopolnjen le v nekaterih malenkostih (npr. stranske osebe), medtem ko so Shakespearove drame snov črpale iz dogajanja v plemiških krogih in so bile, kljub že obstoječi predlogi, pred izdajo močnejše dodelane in sprememnjene, kot odlomek iz Svetega pisma. Medtem, ko se snov razlikuje, pa je položaj glavnih oseb v obeh primerih podoben, vsi so člani vladajočega stanu.